

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bécsz évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Videkre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Péntek, május 20.

Milliók egyért.

Kolozsvár, május 20.

Milliók egyért. A hadseregért. Azért, amely sem szellemben, sem nyelvben, sem érzésben nem a miénk. Aki velünk érez, aki magyarrabb akar lenni, aki az anyatejjel magába szívott érzést el nem tudja fojtani: annak a karrierje korán kátyuba kerül. És ezért a hadseregért kell verejtékeznie, izzadva, görnyedve új és új milliókat áldozni.

És ezt a politikát a magyar kormány nem hogy nem tudja leszorítani, hanem a félhivatalosaiban még indokokat is kovácsol mellette. Sőt nekimegyi igazmatlanul annak, aki ennek a politikának képviselőire le nem szavaz.

Ha tisztviselő, üldözi. Ha független polgár, mindenképpen hozzáférközik és fenyegeti. Az ifjúságot, aki ellene tüntet, szabadságában sértve tartóztatja. Rendőrségeire hurcoltat képviselőt, jogászokat, zsebmetszők módjára. A szegedi vasutasoktól épen most sajtólják ki minden presszióval a kormány jelöltje mellett szóló reverzálást. Működik a prés itt is, amott is, hogy többséget kapjon a milliókat megszavazó kormánypart.

Pedig az ország közvéleménye ezt a politikát elítéli.

S az ország közvéleményéből feltör a kérdés, hogy hová visz bennünket a népek összes gazdasági erejének lefoglalása katonai célokra? Meddig lehet bírni azt az iszonyu erőfeszítést, amelyet ki kell fejtenünk a békeért, amely így népgyilkossá válik?

Nagy figyelemmel lestük azt a beszédváltást, amely a várbán őfelsége és a két delegáció elnöke közt hangzott el, mert vártuk a fölvilágosítást arról: micsoda kényszerítő körülmények és minő célok teszik szükségessé száz és száz milliók mozgósítását hadi célra, ugyszólván egyik napról a másikra? Mert hiszen nem rég ülésezett Bécsben a delegáció s akkor még csak az évek óta könyörtelenül kirótt költségvetésekről volt szó; s ma sem tudjuk, csak sejtjük, hogy már közel az idő, a mikor verben, tehát a gazdasági erő elvonása által és milliók-

ban a létszámszaporítás céljaira még többet kell adnunk. A menyire kinos megrohanása a hadügyi költségvetés a népek teljesítő képességének: annyira fájdalmas meglepetésnek ígérkezik az a sejtélem, amit a hadügyi kormány a létszámszaporítás címén készít elő.

A beszédváltások semminemű komoly felvilágosítást nem adtak.

A hadsereg fegyverek és hadi anyagok gyorsabb beszerzésére s a hadi tengerészet „hajóépítések és felszerelések gyorsabb keresztülvitelére” nagyobb külön hitelt kér, ami „a fegyveres erő harcoképességét fejlesztendő.” Ennyi a magyarázat s a fölvilágosítás, amelylyel a hadügyi és külügyi miniszter urak őfelsége ajkai által hírül adják nekünk és a nagyvilágnak; miért kell a biztosított védelmet, minden külügyi akció terve nélkül, annyira fokozni, hogy a népek kizsároltának érzik már magukat s a boldogulás a monarchiában a közérzés szerint, lehetetlenné vált?

Pedig jó volna már egyszer számolni azzal, hogy a népektől olyan áldozatokat követelni nem lehet, a minőköt most követelnek, ha csak valami nagyobb cél, nagyobb boldogság, nagyobb dicsőség, nagyobb haszon, nagyobb jövő érdekében nem történik. Odaadni keresetünk és ifjúságunk javát, munkaképességünk nagy részét a katonaságnak anélkül, hogy a saját nyelvünk érdekében egy fikarcnyit is kapjunk, a nélkül, hogy ez a haderő lélekben, szellemben, nyelvben a miénk volna, ez sajnos, valóban csak arra alkalmas, hogy a fölfele törő és elkeserült lelkek százezrével meneküljenek — a kivándorlók.

És erre a politikára akad többség ebben az országban.

Ugy-e bár biztató jövő?

A kivándorlók talpára utilaput kötnek — az ittmaradtakat pedig addig-addig sajtólják, amíg el-sorvadnak vér nélkül.

Mindez pedig egy fantomért. Milliók ezért az egyért.

— A kormánypart áldozatkész-sége. A kormányparti képviselők igen áldozatkészek. Ezt most is bebizonyítják, a mennyiben lemondanak arról, hogy beszél-

jenek. Ők csak szavazni akarnak. A „Bud. Tud.” ugyanis félhivatalosan ezt jelenti: A szabadelvű párt tagjai közül számosan kószáltak arra, hogy a beruházási törvényjavaslat tárgyalásán részt vegyenek és hogy ez alkalomból egyes törvényhatóságok és termelési ágak különféle óhajait előterjeszsek.

Miután azonban megtudták, hogy elsőrangú és életbevágó országos érdek az, hogy a törvényjavaslat a legrovidebb idő alatt törvénynyé váljék és hogy az ez évre kiltásba vett munkálatok minél hamarabb megkezdődhesse, meghozták azt az áldozatot, hogy magában a vitában nem vesznek részt s a javaslatot csak szavazatukkal támogatják. Ez azért is konstatálandó, nehogy a szabadelvű párt tagjainak a felszólalástól való tartózkodása ilyen nagyfontosságú törvényjavaslatnál szemben közömbösségnek vagy indolenciának vétsék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, május 19.

Nagy meglepetés érte ma a képviselő urakat: Perczel Dezső egyenlőre tízenegyszer már megnyitotta az ülést. Tizenöt percet előbb, mind rendezen. Nem tudtak hová lenni a csodálkozástól.

— Dolgozni kell! Dolgozni kell! —

— mondták a jobboldalon.

— Azaz: szavazni, szavazni — javították ki az ellenzéken.

— Hírbaváló ez a nagy buzgalom — mondották többen — mégsem végzünk postamunkát.

Mikor az ülés megnyitott, alig voltak néhányan a teremben.

Az előző bejelentések után Nyegre László előadó a Szegezen felállított középítési tanács hatáskörének újabb meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot ajánlotta elfogadásra.

Egy pár perc alatt letárgyalták a javaslatot.

Ugyancsak Nyegre László ajánlotta elfogadásra azt a javaslatot, amely gróf Wimpffen Siegfriednek, gróf Wimpffen Simonnak és báró Trauttenberg Frigyesnek az örökös főrendiházi tagság jogával való felruházásáról szól.

— Hogy hívják őket? — kiáltotta ingerülten Endrey Gyula, akinek nem tetszett a sok idegen név.

Benedek János igen élesen támadta a javaslatot. Ne látja be, miért kell ezekből az urakból főrendi tagokat csinálni? Amikor az ember ilyenek tanúja, önkénytelenül követelni kell a főrendiház reformját. Mikor fog a miniszterelnök ezzel előállni? A főrendiházban csak a cenzus a fő, más semmi. Ennek a főrendiháznak nincs többé létjogosultsága; nem fér össze

népképviselői rendszerünkkel. Idézi Irányit, aki az idegen mágusok ellen oly hevesen kikölt. Az előadó szerint elég adott fizetnek ezek az új főrendek, ez lenne tehát a kvalifikáció? (Derűtlenség.) Ujból követeli a főrendiház reformjait. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Buzáth Ferenc: Örömmel fogadja el a javaslatot, de megjegyzi, hogy gróf Wimpffen honosítása óta sem mult el 10 éve.

Ugron Gábor: Ez a javaslat nagy veszedelmeket fűd fel. Elég német van Magyarországon. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Sok érdemet kell arra szerezni, hogy valaki főrendiházi tag lehessen. Azért, hogy valaki nagy birtokot vessz Magyarországon, ez még nem ok erre. Ezek a családok sohasem lesznek magyarok. Gyermekük előtt a német ideált lebegtetik. Ha ezeket főrendiházi tagságra emelik, a nemzeti politikát árulják el. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Tisza István: Szükségesnek tartja, hogy a főrendiházban magyar szellem uralkodjék. Elismeri, a mai főrendiház szervezete nem kifogástalan, de most nem lehet ezt a reformot megoldani.

Refektálva a felhozottakra, kijelenti hogy az ideszármazott németek mindig beolvadt a magyarságba. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

A ház ezután a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

A beruházási törvény.

Heltai Ferenc előadó: Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Komjáthy Béla: Az ellenzék már rég sürgette a beruházási törvényjavaslat benyújtását. Ha a kormány nem makacsodik, már törvény lehetett volna a javaslatból. A függetlenségi párt megszavazza ezt a javaslatot, mert nem akarja, hogy a pártügyi válság nagyobb méreteket öltsön. Ipart teremteni, új iparágakat létrehozni, ez a javaslat nem fog. Nem fog pedig azért, mert ilyesmire mindaddig, a míg Ausztriával közönségben élünk, teljesen lehetetlen dolog. (Tetszés a baloldalon.) A közös vámterület a kuforrásra minden bajnak, ha önállóan rendelkezünk, nem lenne szükségünk ilyen súlyú kisegítő eszközökre.

Hosszan fejtegeti ezután, milyen rossz az ország pénzügyi viszonyai. És éppen ezek a rossz pénzügyi viszonyok teszik a függetlenségi párt kötelességévé, hogy még a beruházási törvényjavaslatot is szigorú, de tárgyilagos bírálat tárgyává tegye.

A részletekbe úgy sem bocsátkozhatik, mert az nagy időt venne igénybe. Ha végignézz a tételeket, azt látja, hogy nem mindenütt az ország érdekeit tartották szem előtt. Itt van az ungi vasút, a melyre sem annak a vidéknek, sem az országnak semmiféle szüksége nincs. Hanem megépítették, mert a katonaságnak kell állítólag. Ebből is látnivaló, hogy nem mindig az ország érdekeit tartja a kormány szem előtt,

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyílttér megállapodás szerint.

hanem egy más, nagyobb hatalom előtt adja be a derekát. (Ugy van! a baloldalon.)

Csak szembetűnőbb a kormány bűns könnyelműsége, amikor látjuk, hogy az ipar fejlesztésére milyen nevéstégesen csekély összeget szántak. (Zaj a baloldalon.) Abban a reményben, hogy a kormány meggon-dolja magát és az ipar fejlesztésére nagyobb összeget fog felvenni, a függetlenségi párt nevében kijelenti, hogy a javaslatot általánosságban elfogadja. (Élénk tetszés a szélső-baloldalon.)

Ernszt Sándor mikor a javaslatot a néppárt nevében elfogadja nem zárkozhatik el annak konstatálásától, hogy az ország egy gazdaságilag, mint ipari tekintetben nagyon meg van terhelve. Sok oly befektetés van, így a civilista is, a mely nem hoz semmi jövedelmet. Kifogásolja, hogy a humánus intézmények fejlesztésére felvett összegeket törölik, pedig éppen ezeket kellett meg azzal, hogy nem hoznak semmi jövedelmet. Szólt még a konvencióról a jövedelem szaporítás szempontjából, végül elfogadta a javaslatot. (Helyeslés.)

Előző: Feilitzsch Arthur báró: következik Szederkényi... (Felkiáltások: szünetet kérünk.)

Előző: Kéri a Házat, hogy az országot érdeklő e fontos javaslat letárgyalását ne késleltessék szüneti kérésekkel.

Gabányi Miklós: Szünetet kérünk! Itt az ideje, hogy már szünetet is kapjunk!

Előző: A képviselő uraknak, ha szünetre van szükségük, joguk van elhagyni a termet, de a szünet meg, vagy meg nem adása egyedül az elnök joga.

Szederkényi Sándor szinte aggódik, hogy az ország gazdasági helyzete ez újabb terheket nem fogja elbírn, a javaslatot elfogadja.

Benyovszky Sándor elfogadja a javaslatot, de feleslegesnek tartja az orosz határon lévő vasúti vonalak szaporítását.

Hock János a magyar iparpártolást sürgeti.

Kaas Ivor: Nem fogadja el a javaslatot.

Lukács László felszólalása után a javaslatot úgy általánosságban mint részleteiben elfogadták.

A holnapi ülés napirendjére a kvótabizottság tagjainak megválasztása tűzött ki.

Új katonai költségek.

Irt: Hentaller Lajos orsz. képviselő.

Budapest, május 19.

Japán-Kína ma napirandnak van. Miért ne elevenenélkel fel Konfuciusnak azt a mondását, melylyel a polgárságot a katonaságtól megkülönböztette. Konfucius a polgárságot szelid madárrhoz hasonlított, a katonai kasztot pedig egy minden felfaló, vérengző tigrishöz.

És most, mikor „egyelőre” újabb 163 milliót kérnek a katonai költségekre, látjuk be igazán, mily bölcsen vélekedett Konfu-

behajtották a községházához; a nagy hajtásban lesoványodva és elcsigázva találta meg és a nála volt passzussal igazolva, megkaphatta.

Beszélt a kapitány, hogy most már nagyon ritkán, de a vasút járása előtt számtalan ilyen eset fordult elő. Egy kis pénzért az öreg Bangur megmondta, hol van az elvesztett jóság, de hogy miként jutott oda, kik a tettesek? Erről hallgat mint a sir. Neki semmi sincs része, helyéről el nem mozdul, pénzre pedig soha sincs. A Duna-Tisza között elvesztett jóságot azonban más uton nem lehetett megkeríteni s ezt tudom, egy kis áldozatot nem sajnált a káros ember.

Az öreg Bangurral egyedül maradván, a plaidba kötött tíz csomó szüzdohánytval kedvezkedtem neki; ennéljobban lekenyerezni nem lehetett az öreg. Ritkán jutott hozzá, mert — mint mondá — nagy ur lett a főnök. Kértem, hogy beszéljél el életem sorát és beszéljél a honvédszereken elővetett rablógylókosságról, hogy mit hallott annak idejében. Az öreg nyelvet megoldotta néhány üveg bor, meg a hála a szüzdohányért s csendesen így beszélt:

— Öreg legény voltam már 48-ban, együtt jártunk Sándorral (Róza Sándor) a magyar sereg nyomában, karikákkal sok neműtől leluztam a lórl. A háború után megrökdünk a szegedi földön. Üldöztek, a költel kerülgette a nyakunkat. El is neheztem a ló hátára, még nehezőmre esett már a sok kergetés, de ettől a tájtól nem tudtam megvárni. Jó embérem volt a Palánk István (gróf Blankenstein) gulyára, hát beszegedtem oda a gulya mellé. Ott bőséggel éttem, nekem is volt öt-hat tinóm a gulyában. Nem is fogyott a gulya, hanem szaporodott. Egyszer azután Rádai mindünket összeszedte, a kinek valami sorsa volt, engem is beadott valaki, ott ültem szegedébe nyolc hónapig. Az uraság kérésére haza eresztettek, mert a gulya mindig kevesebb lett, de nem is tudtak rám bizonyítani semmit. En tölem nem lehetett lopni, de hogy oda voltam a gulyának nagy hja

TÁRCA.

Decsi Pörike.

Irt: Tanács József.

II. Bangur Mihály.

Sok száz esett a Jászoknálban néhány évtizeddel ezelőtt Gamba Imre gyors meg-gazdagodásáról s hihetetlen meséket fűztek az évenként szaporodó földek s jószágok megszerzéséhez. Irigylet és gyűlölet volt nemcsak gazdagsága, hanem rideg, önző és kérelhetetlen jelleme miatt is. Azt regélték felőle, hogy valahonnan a homoki vidékről szakadt ide, itt megnősült s még fővényebb és kiálthatatlanabb feleségével elakarták nyelni az egész határt. Most már, hogy megelégszenek egy öt földdel is, föl lehet jegyezni azt, a mi világot vethet a meg-gazdagodás hihetetlen gyorsaságára és szokatlan nagyságára.

A Gamba név s a hallott mesék már elmosdott emlékezetemben s talán soha sem íródott volna meg e történet, ha 1896-ban egy véletlen találkozás és beszélgetés s a vadrózsa-sziromra tapadt két nefelejt-virág vissza nem idézi emlékezetembe mind-azt, a mi Decsi Pörikével, Gamba Imrével s Pándi Imrével összefűg s melyek elég változatosak arra, hogy egy teljes egészé legyenek összefűgve.

Szokott munkáját végzi a szilvási rendőrkapitány hivatal, a nagy hőséget kizáró, lefűggyözt ablakok mögött sörözés és pipász mellett várja míg dolga akad; a mint ott mondják: a csizmaszáron ütik a legyet. A város népe „akár” a határban s még tyuklopás sem kerül így Péter-Pál után.

Egy idegen, vidéki ruházatu, jó gazdának látszó alak nyit be s jelenti, hogy Bé-késmegyei gazdálkodó. Elloptak tőle két pár ökröt, nyomozza, de a nyom Kömpöc pusztánál elveszett. A kömpöci kovács igazította erre felé, mert — a mint mondja — csakis

erre hajhatták át a homokbuckák között és segítséget kér. Megfizet érte.

A kapitány beszélője Savó Sándor pusztázó legény, — becsületes neve Fekete Sándor volna, de neve nem felel meg szí-nének s a néphumor elkeresztelte — hogy megbeszélje az esetet. Bejön egy zömök, esetlen moztalato, savószínű, az ottani nép-ség külsejétől eltűt ember, vízszínű szem-ekkel s lelőgő kukorica-szakálhoz hasonló bajszal.

— Sándor, — szól a kapitány — ül-jön lóra, mondja meg az öreg Bangurnak, hogy délután legyen a csősz kunyhójánál. Jól kocogjon, hogy délre itthon legyen. Egy forint üti a markát.

A legény lóra ülve, kikocogott az ud-varból s felvilágosított a kapitány, hogy az öreg Bangur csőszhöz csakis ezt a legényt lehet kiküldeni, hogy beszélni lehessen vele. Csak ebben bizik, mert nazarénus. Fogadjon a káros addig szekeret s az öreg Bangur Mihálynál tudakolja meg, hogy nem látott-e áthajtani arra két pár ökröt? Az öreg nem fog tudni először semmit, de igérni kell neki 100—150 forintot, ha utba igazít. A többi jön magától. Hatósági beavatkozással nem lehet semmire se menni, sőt, ha fir-tatjuk a dolgot, az ökrök végleg el-veznek.

Érdeklét a dolog s ajánlkozmat az ide-gen társának. Jó néven vette s felszereltük magukat dohány, bor és szalonnával, hogy a nevezetes kirándulás minden kellékével el legyünk látva.

A savószínű legény visszajött délre s azonnal utra keltünk. Perczelő napon a homokbuckák között két órát szekere-zve, elértük az árnyas zsákfá erdőt s azon át-haladva, az erdőszélen egy kupra rakott nádtyilló mellett, a kiterített sában ülve, szalonnával süttött egy hófehér haju és baja-szu pástorember. Érkeztünkre semmi meglepetés nem látszott rajta. Köszöntünk. Fogadta s felállott. A nép azt beszélte, hogy közel járt a száz esztendőhöz, de a még egyenes, tagbaszakadt, őlmagas, tipikus ma-gyar paraszt alakja nem mutatott annyit.

Napsütötte arca festő ecstér méltó, oly élesen vált el a hófehér haj és bajszától. Száraz ágakból rakott tűz paraszán, fanyár-szon süttőgette szalonnáját, a lecepeggő szirt barna kenyerével felfogva, még hibátlannak látszó fogsorával nagyokat harapott belőle.

Magyar szokás szerint jó étvágyat ki-vántunk, visszafeltele:

— Részük legyen benne és a vityi-lőből kihozott egy jókora darab szalonná, kendőbe takarva; az avas szag egészen kör-ülfogott. Megkínált, mi viszont, de csak egy fogadtam el, hogy az övből is szeltünk egy falatot.

Kedélyes szalonnasütés és borozgatás közben eredtünk szóba s előhoztuk az el-vesztett ökrök dolgát. Az öreg Bangur és a békési ember között így esett meg a szó: — Bátyám uram, nem látott erre át-hajtani két pár szép ökröt?

— Madár se jár itt nemzetős uram.

— Pedig Kömpöcnél elvesztet a nyom.

— Hol van ide Kömpöc? Intett ke-zével az öreg.

— Hejl! Pedig 600 forintért ki nem vezette volna senki a tanyából; ha megkap-hatnám, még százat ráfizetnék.

— Babaj Andrist láttam erre a ha-társzélén.

— Ludas szokott az lenni ilyen do-logban?

— Sok mindönféle hájjal van az mögkenve.

— Hátba tudna felőle?

— Tul a Dunán jár az már azóta.

— Isten áldja öreg, pedig hát ide igazítottak.

— Adj! Isten nemzetes uram. Lőhet, hogy möglátom még erre Babaj Andrist, akkor kivészom belőle. Gyűjjön ki holnap délbe. Nem köll szólni senkinek.

Napszállatig a nagy hőség miatt nem akartunk elindulni; az erdőszélen lehe-vedve sokat beszélgettünk a pusztai életről, a letűnt betyár világról s így jött említésre, hogy ezen a tájon gyilkoltak még 1849-ben a két menekülő honvédtisztet, kiknél, mint emlegetik, tíz ezer darab arany is volt, a

cius a katonai kasztról, midőn egy minden felfaló fenevadnak tűntette fel.

Hány kalondája is van voltaképpen a világnak? Mennyibe kerül egy méchéttelen sok katona a népeknek? Mennyire meggyannak az értékek, amit és a falánk kaszt a lehető legelőszóbb napzámunkával szerezhetne, a helyett, hogy a kasztrójában tényleg, avagy gyakorolják?

És viszont hány millió munkanap értéke számítható és számítható a dolgozó és lenézett pugris osztályok idejéből arra, hogy kikerüljön mindaz, ami a fennálló hadseregek fenntartására, élelmére, ruházatára, fegyverzetére; ide s tova szállítására, a hasznatlan gyakorlatokra, a parádésparádákra, az elpazarolt puskaforra, tökéletesen váratlanul megjelenőkre, a hadsereg segédsejmeljete s a rohamosan nyugdíjba lovagoló főújsztek penzióira szükséges?

De hát még ez nem minden! Hány millióra számítható az egészséges rovására eső kár, hogy a gyermekeket serdülő korukban elviszik katonának. A kasztrójából igen sokan testileg kimerülve, gyakran erkölcsileg megromolva eresztik őket haza. Legtöbb esetben nem hasznára, de kárára családjának, falujának.

Vegyük még hozzá, mennyit tesz még ki a hadsereg fenntartására fordított terméketlen kiadás és mennyit az elmaradt haszon?

No hát ember legyen, a ki ezt az összeget képes kiszámítani. Ez a kimutatás lenne ám az érdekes statisztika. Érdekes, tanulságos és szomorú!

Ebből a statisztikai számításból kikérültek számkok összege mellett törpévé silányulna az eddig legnagyobbak képzelt, majdnem kimondhatatlan számosság. Ebből a statisztikából kitűnnék, hogy a katonai létszám fenntartására fordított költségek, ha tökéletesen, akkor ezen tökéletesül összegezen az egész föld golyóbsát örök áron meg lehetne vásárolni.

És ezeket a súlyos katonai terheket főleg a civilizált előharos, ez a mi vén Európánk érzi. Egész Európán végig az a népek panasza: „Összeroskadunk a katonai terhek súlya alatt!”

Igaz, így van ez, nem másként. A katonai parádékat játszó felnőtt gyerekek feleszik, felfalják, elpusztítják a munkás, dolgos apáknak véres verejékekkel szerzett millárdjait. Eltér a helyett, hogy a szülőknél segítenek megszerezni azt, a mi a család fenntartásához szükséges, ehelyett, mint a polgári államon kívül álló katonai status, új egyiptomi csapásként nehezdednek a munkásnépre és a népmilliók munkájára.

Hogy hazánkban milyen a nyomor, mily inségesek a közállapotok, azt legjobban bizonyítja az irtóztató mérveket öltő kivándorlás. De a katonai terhek által okozott bajok nemcsak nálunk ütögetik fel fejüket.

Igy van ez szerinte Európában! És így leend mindaddig, a míg véget nem ér az 1871 óta tartó fegyveres báke, melynek jelszava: Si vis pacem, para bellum.

Csak a nagy, állandó hadseregek lecsökkentése segíthet a népek köznyomán. Hiszen ha a nép inségesnek enyhítésére és az adóemelés fejlesztésére fordíthatnánk felét, — nem, csak egy negyedet annak, a mit a nyakig fenyverben lévő katonai államok a katonatartásra fordítanak, akkor hamarosan nem lenne elégedetlen ember, megszűnnék a kivándorlás és eltűnnék az inség éhes, sápadt arca.

Igen, a katonai költségek egy negyedrészre elég lenne összes bajaink orvoslására.

De hát a katonaságtól lehetetlen valamit megvonni. A katonaság az első, a polgári állam semmi. Konfucius szelíd madara tűr, a falánk tigrist tömni kell!

Legalább a dinaszták, az autokraták és kormányaik így vélekednek.

A mi kormányunk ugyan a köznyomor enyhítésére benyújtotta a képviselő-

esőt, az én jószágom is szőrin-lában elvezett. Ott hagytam az uraságot és azóta ebbe a siványba lakom, elvállaltam ezt a hivatali, kukoricacsőz vagyk azóta, mert hát csak élni kell a szőgőnynek is.

Gamba Imre, a juhász, egyvirásu volt velem, együtt szolgáltunk ott jó ideig, én a gulyánál, Gamba pedig a juhoknál. De nem barátkozunk, mert, hogy az asszony möghalt, embórkertül lött. Nem húzott az senkihöz, csak a mellette bojtárkodó, már a katonaságtól is kiszolgált nagy legény Imre fiát szerette. Kocsimába se járt, mert nem volt itálos. A birgével mindig beszámolt, nekik is volt a nyájban lusz-vasonzót darab fölös birgékük, ügyéb vagyonuk mög egy csacsi, mög a puli.

Egyszer a járáson voltam, este hallottam a karamnál, hogy dében két zsandár jelent mög a hankai majorban, az öreg Gambát keresik; az a hir járta felőle, hogy a mézeri pusztán lakó komájával része volt a honvédisztek dolgában. Mondták, hogy az öreg Imre nem ellenközött, mögadta magát s ugy buzsonzott fiától:

— Tudod fiám, hogy a husz birge a miénk, csacinak mög a pulinak gondját viseld. Aldjon mög az Isten!

Egy kis bojtár, mög suttyó györök, ki velők szolgált, nagy legény korában beszélt, hogy ő hallotta, mikor az öreg azt is mondta a fiának, mikor a zsandárok nem hallhatták:

— Ha nem kerülök vissza, a hankai odvas füzfát kutasd ki.

Hát az öreg Gambát elvitték, nem sokára Imrének is kitélt a döcsülete; az uraság nem jó szömmel nézte az apja sora miatt s kitűtőte a szűrit. Imre nagyon elbusulta magát, elhajította birgét, más vidékre költözött a csacival és pulival. Töböt nem láttam soha, azt beszélik, hogy a járságba került, nagy földes gazda lett belőle.

(Folyt. köv.)

házhoz a beruházási kölcsönt, de ugyanakkor másik kezével a katonai követelések bőségcsaruját nyitotta meg.

Hát nem bizonyos gulyonuló összetalálkozás ez? Az ellenzék nem szólhat a beruházási kölcsön ellen, mert arra élető szükség van. A delegáció pedig szó nélkül szavazza meg a katonaság több mint másfél száz millióját.

Igazán kíváncsian kérdehetjük: meddig fog ez az áldatlan fegyverkezés még a nép bőrére tartani? Meddig lesz a nemzetek terhe és átká még az a hadsereg, melynek a népek érdekeit, jogait, vagyonát kellene idegenek ellen védeni?

Bizony itt a végső határideje, hogy a kormányok számot vessenek a jövővel. — Mérjük meg, milyen az adózó nép ereje s mily súlyos a népre halmazódó teher. És ha számot vetve ezt megmérjük, fontolják meg, mi jobb: egy a katonai költségek által elpusztított, tönkretett népcsoport, vagy pedig virágzó nemzet kevesebb katonával.

Egy furfangos gazember a kolozsvári törvényszék előtt.

Csalás, lopás, sikkasztás.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 19.

A kolozsvári kir. törvényszék előtt egy nagyszabású bűnper tárgyalása kezdődött tegnap reggel. Egy nagystylű gazember ül a vádlottak padján, hogy számot adjon azért, mert éveken keresztül csalt, lopott, sikkasztott, okiratokat hamisított, megkárósította mindenkit, a kinek közelébe férközhett. A tárgyaláson erősen védekezik és természetesen állandó tagadásban van. Csúpan egy pár kisebb lopást hajlandó beismereni. Mert ezeknek elkövetését indokolni is tudja.

Azt mondja: folyton rágalmazták és neki többször kellett a vizsgálóbírósnál megjelenni. Ez reá nézve kényelmetlen volt, mert így kenyéradó gazdái megtudták, hogy neki baja van az igazságszolgáltatással és bár ártatlan volt, mégis mindig elcsapták.

Ezt megunt a felszólított a vizsgálóbíró: hogy tartóztassa le. A vizsgálóbíró, nem talárván akkor még erre törvényes alapot, kívánságának teljesítését megtagadta. Kénytelen volt tehát lopni, hogy végre fogságba kerüljön.

Vallomásait különben bőbeszédűen adja elő. Minduntalan elkalandozik a tárgytól és valóságos beszédekert tart. Ha az elnök reá szól, akkor a következő feltett kérdéssel elkecsereve szolal meg:

— Hát kérem most mit csináljak? Mikor felelek, akkor nem beszélhetek, most pedig ismét beszélnem kell.

Az elnök szinte példátlan türelemmel viseltetik a vádlott iránt, aki természetesen mindezt a védekezés ürve alatt cselekszi meg.

Múltjára, viharos életére sehogys sem akar visszaemlékezni. Kétszer volt már ugyanis bűntette. Egy izben lopásért hat hónapra és egy izben lopásért és sikkasztásért: hat évi fegyházra. Ám ezt sehogys sem akarja elismerni, hogy a bíróság most táviratilag beidézte a váci fegyház igazgatóját, hogy konstátálja a személyazonosságot.

Fried Henrik — ez a neve a vádlottnak — különben legutóbb a „Hazai Általános biztosító társaság”-nál volt alkalmazva. Ott követelt el egy csomó lopást, sikkasztást, csalást, okirathamisítást. S mikor reájöttek üzemleire, előbb megkegyelmezték neki. Csalódos ember lévén kéf gyermekkel: hitték talán megjavult, talán visszafizeti a kárt. De egy jegyzőkönyvet vettek fel vele, melyben elismeri, hogy ravasz fondorlattal megkárósította a társulatot. Természetesen, hogy Fried Henrik e kétségtelen bizonyítékokra azt mondja: Ártatlan, de preszonálták, hogy ismerje el magának, a más bűneit. S ártatlan embert akart maga helyett oda tiltetni a vádlottak padjára. Mert ő akkor meg volt halva és meg volt indulva, hát ezért írta alá a jegyzőkönyvet.

Ilyen és hasonló kifogásokkal védekezik, a reá kiderült tengernyi vádak ellen. Mert az van elég.

A vádirat szerint ugyanis, Fried Henrik 45 éves egyén; a radnai járásbírósa által lopás vétségéért hat hónapra és aradi kir. törvényszék lopás és sikkasztásért már hat esztendőre büntetett egyén ellen a kir. ügyészség vádat emelt:

1. A Hazai Általános biztosító társaság sérelmére elkövetett 86 lopás illetőleg jogtalan eltulajdonításért.

2. Ugyanezen társaság sérelmére elkövetett 14 rendbeli csalás és magánokirat hamisításért.

3. Ugyanezen társaság sérelmére elkövetett csalás és okirathamisításért.

4. Ötvenkét rendbeli csalásért.

5. A Bányay Károly sérelmére elkövetett sikkasztásért, melyet ázállal követett el, hogy egy bundát és lábszákot vett kölcsön és azt értékesítette.

6. Tamás Gyula mérai lakosnál Farkas álnév alatt éjjeli szállást kért és ellopta az illető Lancaster fegyverét és esernyőjét.

7. Budapesten a Kovács Rudolf, Fábián Ferenc és Szabó János sérelmére elkövetett ruha és fehérnemű lopásért.

8. Nagyváradon Liszka Károly sérelmére elkövetett lopásért. Itt is Farkas Károly álnév alatt lakást bérelt de feltörte házigazdájá bórondjét és ellopta annak tartalmát.

9. Egeresen Fried Farkas álnév alatt lakott és elloptott két kabátot.

10. A Brassó—kolozsvári vonalon Gunbath György sérelmére, a vonaton követett el lopást.

11. Kánitz Jenő és társa sérelmére sikkasztást követett el.

12. Nagy-Szebenben Szarvasi Rezsőtől egy aranyláncot csalt ki.

13. Kolozsvártott Rubin Samut egy revolverrel károsította meg.

Végül felelni kell egy kihágásért, melyet ázállal követett el, hogy Gracza György biztosítási titkár nevében, önmaga részére egy szolgálati bizonyítványt hamisított.

Ez a bűnlajstroma Fried Henriknek.

A tárgyalás elnöke Bodor László. Szavazóbírák: Csizsér és dr. Bartók. A közvádat: dr. Jeney Aladár kir. alügyész képviseli, míg a vádlott védője: dr. Náthán Mór ügyvédjelölt.

A vádlott huzamosabb ideig volt a „Hazai Általános biztosító társaság” alkalmazottja. De ezenkívül még több társaságot boldogított működésével. A Fonciérét, a Gizelett is. Jellemző némely biztosító társaságra, hogy mily könnyelműen járnak el azokkal, akiket biztosítások szerzésére használnak fel. A társaságok egy némelyike üzleti éhségből fel vesz bárkit is. Nem tehinti a múltját, hanem reásbabadítja a közönségre és tág teret nyit a visszaélésekre és ázállal diszkreditálják az egész biztosítási intézményt. A e tárgyaláson szerepelt társaságok bármelyikéhez: ha beállt bárki is és kijelenti, hogy biztosítási üzleteket óhajt csinálni, hát kinevezik oktató felügyelőnek, ellátják megfelelő meghatalmazással, nyomtatványokkal, sőt ha éppen megteszik a külseje hát kap egy kis pénzt is. Cimet feltétlenül. Ha kevesli az oktató felügyelőt — Fried Henriknek is ez volt a címe — hát kinevezik kerületi igazgatónak, vezérfelügyelőnek, vagy akár bihornoknak is. Csak legyen egy jó kabátja és jó beszédő képessége. A nagy társaságokhoz: Első magyar, Adriai, Triestisi stb. nehezebb a bejuthatás, mert az üzlet szerzői alkalmaztalás is meglehetősen szabályozva van. A Fried Henrik — a biztosítási ügy ezen parazitái — oda már nem is próbálkoznak. De azért kapnak helyet és működési teret. Csak igérjük meg, hogy üzletet szerzenek. Ez a tárgyalás a legjobb tanúságot nyújtja arra, hogy ez a kérdés égetően szabályozásra vár. Mert száz ilyen egyén közül csak egy kerül hurokra. A társaságok — kikként ilyen egyének alkalmazva vannak — nem szívesen tesznek feljelentést. Inkább elviselik a kárt, pedig az nem csupán az ő kárak, hanem nagyon sokszor a közönség is és mindig a biztosítási intézmény erkölcsi kára is. A rendszer itt a hibás, a melyet a mostani tárgyaláson szereplő biztosító társaságok is követnek. Ezekkel a megjegyzésekkel tartozunk az igazságnak.

A tárgyalásra külfömben vagy 60 tanu van beidézve és az ügy letárgyalása néhány upot fog igénybe venni. Szakértőkül Csermák Gyula a „Magyar francia biztosító” titkár és Bartha Gergely a „kolozsvári kereskedelmi bank” főkönyvvezetője szerepelnek a bonyodalmas tárgyaláson.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, május 19.

A japán főhadserg eljutott már Mukden közelébe. Ez a híradás érkezett Londonon át a harctérről s ha igazuk bebizonyul, akkor a japán haderő gyorsaságához csak ugyan alig hasonlítható más hadsereg. Sebesen, szinte szédületes sietséggel haladnak előre a felkelő nap országának katonái a harctéren, vezettetre olyan hadvezérek által, a kik a legnagyobb feladatokat is alaposan meg tudnak birkózni. — A tegnapi amerikai forrásból érkezett hírt, hogy a döntő ütközet Kuropatkin és Kuroki csapatai közt már megtörtént, a mai jelentések nem erősítik meg. De egybehangzóak a tudósítások abban, hogy a legközelebbi jövőben — talán már napok múlva — igen komoly események fognak bekövetkezni. Ezt valószínűvé teszi az a híradás, hogy a japán főcsapatot csak harminc mérföldnyi távolság választja el Mukdentől, a mi összesen csak tizenöt órai járást jelent.

A csatának tehát hamarosan ki kell törnie. Sok verzió kering arról, hogy mekkora az a japán haderő, a mely Mukdentől északra felé operál. Az egyik hírforrás azt jelenti, hogy három japán hadosztály — összesen hatvanezer ember — eltűnt s az oroszok minden rekognoszáló munkája sem tudja kideríteni, hogy ezek a hadosztályok merre vannak. Lehet, hogy ez a sereg a Jaltától észak felé halad előre és hátban vagy oldalról támadja meg az orosz főcsapatot, míg hat hadosztály egyenes irányban nyomul előre Mukden felé Kuropatkin

csapatai ellen. Niucsvangot most már teljesen kiürítették az oroszok s így a japánoknak azon a vidéken messze területen szabad mozgásra és csapatok elhelyezésére módjuk van. A nagy sietség, amely a japán hadsereg operációit jellemzi, kétségtelenül bizonyítja, hogy a japánok semmi esetre sem akarják bevárni azt, amíg az orosz hadsereg megerősítést kap. Ez különben is stratégiai baklövés volna, amilyent a japán hadvezetőség részéről föltételezni nem lehet.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

A háború.

Tokió, május 19.

A második hadseregnek május 5-től 17-ig terjedő időközben való tevékenységéről szóló hivatalos jelentés így hangzik: Május 5-én szállt partra a hadsereg az e célra megállapított helyen a hajóhad védelme alatt. A partraszállás reggel 8 órakor kezdődött. Ellenséget nem láttunk. — Belsőhírtételek jelentései szerint mintegy 300 orosz állt Puantienben, 100 a ginsukavai uton, 300 Ficsukabában, 600 a partraszállás helyén. Azonnal csapatokat küldtünk Ficsukabába, hogy pusztítsák el a táviróvonalakat és a vasutat. Május 6-án a csapat elűzték egy kis ellenséges csapatot a Pulatentől délre lévő egyik magaslatról és megszállta a délkeletre lévő vasuti állomást. Ugyanakkor a hadmérnök csapatok elpusztítottak egy hidat és egy távirót. Közben 300 főnyi gyalogságból és 100 lovasból álló ellenséges csapatra akadunk. A japánok vesztessége egy halott és négy sebesült. 200 főnyi orosz lovascsapat Gimszukavából visszavonult és ellentállás nélkül hagyta elpusztítani a vasuti vonalat és elfoglalni a vasuti anyagot. Május 7-én az egyik csapat elpusztította a Pulatien és Szandzilipu között lévő vasutat és a távirót, közben szétszórtva a 100 főnyi ellenséges lovascsapat. Ez a csapat pusztította el a vasutat és távirót Szandziliputól északra. Az ellenséggel való utolsó összefütközésekor egy hadnagy és három közember elesett, kilenc pedig megsérült. E hó 13-án elpusztítottak a Pulatentől északra lévő vasutat. 16-án megszállottak egy dombost Tikisaton és Csulicán között. Az ellenséget, melyek ott 3—3 zászlóalja és nyolc ágyuja volt, délfelé elűzték. Veszteségük 146 halott és sebesült.

Csalás a tengeren túlról.

Egy madridi csaló levele.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 19.

Egy érdekes és szokatlan ügy kerül a nyilvánosság s a kolozsvári rendőrség elé. A New-York szálló egyik társbérője: Tauszik Alajos levelet kapott Madridból, melyben egy előtte teljesen ismeretlen egyén odautazását és némely tetemes költségek kifizetését kérélemzi, bízva a szállótulajdonos jóhiszeműségében — és begrátható voltában.

Bizodalomban csalódott a madridi valaki. Tauszik egyszerűen csalásnak vélelmezi az egész manővert s e rejtelmes kérdés kibogozása érdekében átadja a rendőrségnek a szóbanforgó levelet, melyet érdekesnek találunk egész terjedelmében közreadni itt.

A levél szöszszentri szövege a következő:

Madrid, 1904. május 13.

Mélyen tisztelt Uram!

Mint fizetésképtelenségért itt fogságban lévő, kérem Önt, nyújtson segédkezet 120,000 márka visszavonhatására, mely összeg, mint tulajdonom, egy berlini banknál letétben van.

E célból szükséges, hogy Ön sürgősen ide utazzék, a törvényeszköznél perköltéséimnek kifizetése által, lefoglalt kézipodgyászaimat kiváltva, e módon utazólétskám birtokába jöjjön, melyben egy titkos rekeszben, teljesen hiteles okmányok vannak, melyre Önnek okvetlen szükséges, hogy a fentemlített összeget a banknál felvehesse!

Fáradsága és szolgálata jutalmául a megmentendő összeg egynegyed részét Önnek engedem át.

Óvatosságból és hátha levelem nem az Ön birtokába jut, megvárom előbb az Ön választát, melynek vétele után azonnal egy terjedelmes levélben az egész ügyet részletesen ismertetem és teljes nevemet tudatom Önnel.

Választát itt a fogságban semmiképen sem kaphatom meg és tisztelettel kérem Önt a következő sürgőnyt, volt megbízható szolgáknak küldeni, ki azt nekem azonnal kézbesítendi.

A sürgőnyt kérem teljesen és szöszszentri következőképen fogalmazni: *Romes Soria. — 8. — Gongalo de Cordola. — 8. — tercio. — igda.*

Madrid.

Beleegyezem.

Tauszig.

Legszigorubb titoktartást ajánlok Önnek és postafordultávali sürgős választát várva vagyok a továbbig, alázattal

C. von S.

U. i. Ismételtlen kérem, hogy csakis sürgőnyileg, semmiesetre sem levélileg válaszolni!

Nyugodt lelkiismerettel támogathat ez ügyben, mert én az Ön szíves segítségével csak saját vagyonomat akarom megmenteni, mely engem jogosan megillet.

1904. Május hó 15-ével új előfizetést nyitottunk az „UJSÁGRA”-ra.

Május 15-től június 15-ig..... 2 korona.

Negyedévre..... 6 korona.

Félévre..... 12 korona.

Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „UJSÁG” megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 20.

Ima.

— Lermontoff. —

Ha meggyötör a kétség
És elborul szivem,
Egy ima cseng fülembé,
Biztatón, szeliden.

Oly édes, oly varázos,
Szent és malasztához;
Ugy meg tud halni benne
Minden kis röpke szó.

S vidáman kelek, járok,
Nem érzek semmi kint,
A szemem könnybeládoz —
Hiszek, hiszek megint!

Szabó Károly.

Az „Ördögárok” ügye.

Tömeges tifusz megbetegedések Kolozsvárt.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 19.

Kolozsvári szab. kir. város törvényhatósági bizottságának mai rendes közgyűlésén került tárgyalásra az „Ördögárok” vagy a Cigánypatak rendezésének kérdése.

A kérdést, mint értesülünk, a szakosztályok javaslata szerint óhajták megoldani. A szakosztályok javaslata az, hogy dolgozzanak ki szabályrendeletet s ennek alapján fogjanak hozzá e kérdés rendezéséhez.

Tapasztalati tény, hogy legalább is két év beletelik, míg egy szabályrendeletet kidolgoznak és ezt életbe léptetik.

Ennélfogva a közgyűlésnek nem szabad belemenni abba, hogy az ügy ilyen módon rendeztessék.

Az „Ördögárok” valóságos átka Kolozsvár városának. A levegőt megrontja a belőle kigőzölő bűz és ezerféle betegség bacilusai találnak melegágyra benne.

Az Ördögárok melletti utcában, mint feltétlenül biztos helyről értesítenek, **jelenteg is három tifusz beteg van.** Ezenkívül a közeli utcák mind tele vannak tifusz betegekkel.

Ez mind az „Ördögárok”-nak, a belőle kigőzölő illatnak, s a benne termelt és tenyésző bacilusoknak köszönhető.

A közgyűlésnek tehát nem szabad hozzájárulni az ügy olyan módon leendő rendezéséhez, ahogy azt a szakosztályok ajánlják.

Mig az új szabályrendelet elkészül, mig megteszi a szokásos útját a szakosztályokon és a közgyűlésen keresztül a belügyminisztériumig, mig innen ismét lekerülve megint a szakosztályok tárgyalásán átmenve, a közgyűlésen kihirdetik, addig az „Ördögárok” továbbra is szedni fogja áldozatait.

A kérdést tehát nem szabályrendelettel kell megoldani. *Hanem adják ki a rendőrségnek, azzal a szigorú utasítással, hogy a város lakóinak egészsége érdekében a legnagyobb gyorsasággal rendezze azt.*

És ezt a megoldási módot, a gy a magunk, mint a legközelebből érdekelt városi polgárok nevében a legmelegebben ajánljuk a törvényhatósági bizottság tagjainak szíves figyelmébe.

— (A kolozsvári Egyetemi Kör évrő közgyűlése.) A kolozsvári Egyetemi Kör ma (pénteken) e hó 20-án délután 5 órakor az Egyetemi Kör olvasótermében évrő közgyűlést tart, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

— (Magántisztviselők gyűlése.) A magántisztviselők kolozsvári választmánya f. hó 18-án délután 6 órakor igen népes gyűlést tartott a kereskedelmi kamara helyiségében. Az elnöki üdvözlő beszéd után felolvastatt az alakuló és az előző választmányi ülés jegyzőkönyve, melyek tudomásul vétele után 2 tag által hitelesítették. A tisztikar választása egyhangu szavazattal megejtett, mely után Balázs Gyula titkár ismertette Gelléri Mórnak az állás-talan magántisztviselők rendszeres segítésére a közlések fedezésére önkéntes adományaival a tagok hozzájárultak. Ez intézmény érdekében elhatározott továbbá, hogy a helyi intézetek küldöttség útján, a vidéki intézetek és cégek pedig körlevél útján fognak a tagok közé való beérésre és adomány felajánlására felkérteni. Kreutzler Lipót indítványára elhatározta a gyűlés, hogy a magántisztviselők teljes vasárnapi munkaszünetet fenntartása érde-

képen felterjesztés intézkedések a kereskedelmi miniszterhez. A tagok közti társas érzés fenntartása érdekében, végül elhatározottak, hogy minden hó első és harmadik hete péntek napján összejövetelt tart és a kellő módokat megállapítja szempontjából nyomban bizottság küldött ki.

— **(Alispánválasztás Hunyadvármegyében.)** Hunyadvármegye tegnapi közgyűlésén töltötte be az úradésben levő alispáni székét. Három pályázta az alispáni állásra. De egy pályázó még a szavazás megkezdése előtt visszalépett s így Pogány Béla főjegyző és Török Béla között folyt le a küzdelem. A nagy érdeklődés között lefolyt választás eredménye az lett, hogy Pogány Béla kapott 221, Török Béla kapott 137 szavazatot. E szerint elnökölő főispán Pogány Béla eddigi főjegyzőt jelentette ki Hunyadvármegye alispánjának. Az új alispán nyomban letette a hivatali esküt. Helyébe főjegyzőnek Csálaj Lajos választották meg.

— **(Uj ügyvéd.)** Dr. Biró Balázs ügyvédjelölt az elmúlt szombaton tette le Marosvásárhelyt az ügyvédi vizsgát kitűnő sikerrel. Az új ügyvéd különben dr. Deák Albert ügyvéd irodájában volt eddig joggyakorlaton.

— **(A kolozsvári gazdasági egyetemet Bocskay-ünnepe.)** Miként már tegnap jeleztük, a kolozsvári gazdasági egyetemet a magyar-utcai és hidevei földész dalkörök és a Monostori ev. ref. egyház köri tanácsa május 23-án, hétfőn délután 3 órakor, a Monostori-ut 78. sz. alatti ev. ref. templomná átalakítandó ev. ref. templom alapja javára Bocskay-mlékünnepet és jótékonytétel majálisát rendeznek. Az ünnepély műsorát jelenleg egész terjedelmében közreadhatjuk: 1. Az egyesült földész dalkörök éneke, (vezetők Tóth Tamás és Kovács János karvezetők). 2. Elnöki megnyitó. 3. Szavaltat: ifj. Berkó József. 4. Az egyesült földész dalkörök éneke. 5. Szavaltat: Bánai József. 6. Emlékbeszéd, tartja: Dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár. 7. Az egyesült földész dalkörök éneke. 8. Szavaltat: Egyed György. 9. Gombos Mihály. 10. Az egyesült földész dalkörök éneke. 11. Tánccmulatság. Az ünnepély rendezőségének tisztikara a következőképen alakult meg: Elnök: I. Irsay József, magyar-ut. ev. ref. lelkész, a kolozsvári gazdasági egyetemi tanár. Alélnökök: Molnár Lőrinc hidevei, Szabó Miklós monostori ev. ref. lelkészek. Titkárok: Tokaji László az erdélyi és dr. Nyerges Zsigmond a kolozsvári gazdasági egyetemi titkárok. Pénztárnok: Hadházi Sándor a kolozsvári gazdasági egyetemi pénztárnok. Számvizsgálók és ellenőrök: Tömösvári Miklós városi pénztárnok, Kilin József földész, Adorján József földész.

— **(Tanítói és tanítónői továbbképző tanfolyamok.)** A tanítói és tanítónői továbbképzésnek szükséges és hasznos eszméje egyre terjed s legújabbban a vallás és köznevelési miniszter tárgyban rendeltet bocsájtott ki valamennyi tanfelügyelőséghez. A rendelet a következő:

A múlt évi nyári szünetekben rendezett tanítói és tanítónői továbbképző tanfolyamokra oly nagy számmal jelentkeztek felvételre a tanítók és tanítónők, hogy a felvételre csak egy része volt felvehető. Szemből azzal az örömdetessel jelezte, hogy a már működő tanítók és tanítónők oly szíves készséggel ragadják meg az alkalmat, mely nekik a továbbképzésre és ismeretük kibővítésére nyújtatik; elhatároztam, hogy a folyó évi szünetekben megújítom ezen tanfolyamokat; még pedig, hogy minél nagyobb mértékben tehessenek eleget a felvételért folyamodók kérelmének, ez ideig a tanfolyamokat kétszer oly nagy számban fogom életbe léptetni, mint a múlt évben voltak; nevezetesen: Budapestben, Baján, Pápán, Modorban, Déván és Máramaroszi-geten tanítók számára; Kolozsvárott és Szabadkán pedig tanítónők részére. Mind-egyik tanfolyamra ötven hallgató vétetik fel, kik közül 30 ingyenes ellátás (lakás és étkezés) kedvezményben részesül, a többi 20 pedig ugyancsak az intézetben 20 (husz) koronára kedvezményes díj fejében nyerhet a tanfolyam egész tartamára lakást és étkeztetést. Az utóköltésége valamennyi tanfolyamhallgatóknak (másodosztályú vasuti jegy ára vagy a kész fuvaroköltség) meg fog térülni. A felvételt írást folyamodhatnak bármily jellegű iskolánál működő tanítók és tanítónők, kik bányagazdálkodási kérelmének az illetékes kir. tanfelügyelőnél nyújtják be. Más uton benyújtott kérvények nem fognak figyelembe vétetni. A kérvények benyújtásának határideje az évi június hó 5. napja. A kir. tanfelügyelő kapcsán legkésőbb június 15-ig ide felterjesztendő. (Azok, akik ugyanazon intézetbe való felvételért folyamodnak, egy éven csoportosítandók.) A tanfolyam szervezése és tanulmányi rendszere teljesen a múlt évi. Hivatalos Közlönyben, a Magyar Tanítóképzőben és a Néptanítók Lapjában is közzétett keretben fog mozogni; azzal a különbséggel csupán, hogy az ezidei tanfolyam elő dásai közé, ugyancsak 18 órai terjedelemben, a természetrajz tudomány újabb vívmányainak ismertetése, kísérleti mutatóanyagok kapcsán, szintén fölveendő lesz. A tanfolyam az »Egyetemes tanítógyűlésre« való tekintettel folyó évi július 11-én reggel veszi kezdetét és három heti időre fog terjedni. A kik részt vesznek a tanfolyamon azok annak befejeztével igazolványt nyernek. Budapestben, 1904. évi május 11-én. Berzeviczy S. K.

— **(Joghallgatók segély-egylete.)** A Kolozsvári Ferenc József Tudomány-Egyetemi Joghallgatók Segélyező-Egylete holnap, a hó 21-én (szombaton) délután 6 órakor, a jogi kar II. sz. tantermében tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, közgyűlést tart, melyre a tag urak tisztelettel meghívottak. Tárjak: 1. Múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Tisztelet

beszámolója. 3. Szüneti elnök és titkár választás.

— **(Büntető eljárás a kolozsvári vasutasok ellen.)** A kolozsvári kir. törvényszékhez nap-nap után érkeznek be vádiratok a kolozsvári kir. ügyészség területén levő vasuti alkalmazottak ellen. Az első vádirat tizenöt vasutas megbüntetését kéri, a tegnapelőtti és tegnap beadott vádiratok már csaknem száz vasuti alkalmazott ellen szólnak. „Sulyos“ váddal vannak terhelve Keczel György kisbesei állomásfőnök és Baros János hivatalnok. A vádirat szerint ők az állami telefonhálózatot leszedték és a baktérházba vezették be. A többi vasutasok ellen jelentéktelen vádakot emelt az ügyészség.

— **(A Szent-Imre Egyesület évzáró ünnepe.)** Május 24-én, kedden, pünkösd harmadnapján a Szent-Imre Egyesület nagyobb szabású évzáró ünnepélyt rendez délelőtt 11 órakor, a kath. főgimnázium dísztermében, melyet ünnepélyes Te Deum és szent mise fog megelőzi az egyetemi templomban. Az ünnepélyt Pál István apátkanonok, tiszteletbeli elnök fogja megnyitni; az ünnepi beszéd elmondására pedig a rendezőségnek sikerült megnyernie dr. Erdélyi Károly igazgatót, közéletünknek egyik legnépszerűbb alakját. Múltán néhezünk tehát már előre is nagy érdeklődéssel a felolvasás elé. Az ünnepély énekcsomakkal és szavaltatokkal lesz összekötve, melyeknek részletes programját később közöljük.

— **(Egy szolga öngyilkossága.)** Tegnap délután a sétátérén, közel a kioszkhoz, egy padon ülve föbe lötte magát Mosolygó Sándor, a kolozsvári gazdasági tanintézet szolgálója. A járókelők értesítették a mentőket az öngyilkosságról, de mire ezek megérkeztek, Mosolygó Sándor már halott volt. A revolvergolyó a jobb halántékra hatolt be s be is szakította a koponyacsont egy részét. Az öngyilkost a törvényszéki bonctani intézetbe szállították be. Tettének oka ismeretlen.

— **(Egy oláh pópá üzenet.)** Különös módon terjeszti a sötétséget és a babonát a nép között, Motora Miklós marosvásárhelyi görög kath. lelkész. A pópá villanygépet szerzett be s ennek szikráztatásával hat a tudatlan emberek lelkeire, kik a gépben földöntúli lényt sejtnek, mely a pópá szolgálatába szegődött. Fonográfja is van a pópának s ezt gyógyítási célokra használja fel. Motora üzenetire már a hatóság is figyelmes lett s a megtörtént eljárást annál is inkább bevezették ellene, mivel a kezébe került tudatlan embereket érzékenyen megsarcolja.

— **(Unitárius templom Hódmezővásárhelyen.)** A hódmezővásárhelyi unitárius egyházközség még 1879-ben megalkult, de az ottani viszonyok és a hívek szegénysége miatt eddig csak szerény imaházban hozták meg, mert templomuk nem volt. Az egyházközség előjárása most felhívást tesz közzé, melyben egy emelendő templom céljaira, adakozásra hívja fel a híveket és a nagyközönséget. Az adományokat az év végére kéri beküldetni az egyházközség az unitárius lelkészi hivatal címére Hódmezővásárhelyre.

— **(A „Neptun“ fürdő titkárból.)** Erkölcstelen üzemeknek volt színhelye a Neptun-fürdő, ez a Lincze-utcai otromba faépület, míg a múlt hetekben be nem zárta a rendőrség. Most, hogy már fürdői jellegűt meg van fosztva, orszádk, tolvajok tették meg raktárhelyiségüké és az apróbb meg nagyobb gazemberek ugylátszik, ezután ide fogják összehordani bűnös keresményeiket. A Neptun eme újabb üzenetire tegnap jött rá a rendőrség. A helyi gőzmalom részvénytársaság ugyanis pár nap előtt jelentést tett a főkapitányságnál, hogy egyik kocsi máj hónapok óta meglopja a malmot és több zsák gabonát és lisztet lopott el a heten is. A rendőrség bevezette a nyomozást s a szerencsés véletlen folytán, mi utóbbi időben igen hasznavehető munkatársra rendőrségünknek, rájött, hogy a tolvaj kocsi e Neptunba szállította be esetről-esetre zsákmányát. A Neptun egyik kabinjában meg is találták az ellopott gabona egy részét. A többi valószínűleg már értékesítette az új közkereseti részvénytársaság. A rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be.

— **(Verekedés egy korcsmában.)** Tegnap este a „Zöld sapka“hoz címzett korcsmában véres verekezés folyt le. A verekezés áldozatát, Király Zsigmond kovácsot, kit egy oláh ember a fején veszedelmesen megsebesített, a mentők vitték gondjaira.

— **(Elcsipett csirkefogó.)** Tarka, változatos most az élet a Hunyad-téren. Ember-ember hátán tolong, különösen este, mikor a cirkusz, a bioskop, a léghinta s a többi látványosság megkezdte előadásait. A jámbor bámszokók közé itt, ott egy-egy sebmetsző és csirkefogó is befurakodik s bizony nem egy emberrel történik meg, hogy kifosztva hagyja el, a látványosságok színterét. Különösen apró cigánygyerekek végeznek sebmetszői tanulmányokat itt. Ezek közül tegnap tetten értek ketten, Hagli Györgynek a nemrég elcsipett híres sebmetszőnek két reményteljes öcsét: Csoró Janit és Bandi Sándort. A tolvajcseméték egy feleki ember tüssztől próbálták kivenni pénzes erszényét. Azonban rajtavestették s egy rendőr előlítottta a tolvajcseméket.

— **(Meggyilkolt kintornás.)** Egész Páris felkavarja egy bűntény hatása. Valami szegény kintornást ölt meg ismeretlen gyilkos s ez az eset akkora felháborodást kelt a francia fővárosban, hogy pár nap előtt valóságos zendülés következett a rémes tett színhelyének környékén. A kintornás váromkor dusszagad ember volt s Olaszországból jött Párisba, miután a hazájában már eltékozolta a vagyonát. — Bámulatraméltó szépségű férfi volt s a mikor a francia fővárosban pró-

bált kenyeret keresni, egy festőművész modellnek szerződött. A modell hamarosan híressé lett a szépség révén; a festők és szobrászok vetélkedtek, hogy modelljükné megszerezzék és aranyokkal fűzték a pózáit. Hanem a kor lassanként megtörte őt s amikor nehezebbre kezdett esni a modellmesterség, kintornát vásárolt s azzal kiállt az utcára. Ettől fogva a párisi utcák egyik nevezetesebbé lett az öreg s két-háromszáz koronát keresett havonta a környékletesség révén. Megtakarított pénzére vásolt most valakinek a foga s nem állította megölni a sokat hányott embert. A gyilkost persze nem találják s ez fellázította az utcát, a mely valósággal megostromolta a rendőrséget, követelve az erőszakos kutatást.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken, május 20-án:

Brankovics György.

Szomorújáték 5 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, szombaton, május 21-én:

A velencei kalmár.

SZÍNHÁZ.

* **A denevér.** A jó öreg denevér melódiai kísérletet tegnap este a meglehetősen üres nézőtérén. Az utóbbi időben nagyon is sokszor került színe ez a kitűnő operette és mindig gyönyörű előadásban. E gyönyörűség tegnap este érte el tetőpontját. A nők közül csupán Károlyi Leona végzett félig-megdől elfogadható munkát, a másik kettő: Tibor Lóri és Harkányi Giza szerepüknek halvány paródiáját vetítették a színpadra. Tibor Lórinak azonban legalább némi ének tudása és némi hangja van; ám Harkányi még e — szerény véleményünk szerint meglehetősen szükséges — kellékekkel sem rendelkezik.

A férfiak közül Kassai, Székely, Mézáros, Kalmár szerepeltek, több-kevesebb; inkább kevesebb, mint több sikerrel. Nagy Imre kegyetlenül száraz fogházor; ha van benne humor, akkor azt a tegnapi estére valahol elvesztette. A közönség az egész est folyamán csöndesen és hűvösen viselkedett.

* **Egressy Ákos — Kolozsvárott.** Brankovics György-nek, Obernyik Károly hatásos drámájának címszerepében lép föl ma színpadunkon érdemes vendégünk, Egressy Ákos, ki mellett ezúttal Tólvölgyi Margit, Leczkó Aranka, Dezséri, Kassai, Tompa, Mézáros és Mátrai játszanak főbb szerepeket. A színház vezetősége ezúttal több páholyt bocsájt az ősz nyelvenyolcas honvédek rendelkezésére, hogy a nagy idők harcos tanúi jelen legyenek volt derék bajtársuk bucsuzásánál.

Egressy Ákos holnap lép föl másodszor és végső bucsuzásképen, a Velencei kalmár címszerepében.

* **Balassa Bálint.** Valószínűleg már a jövő héten kerül előadásra Farkas Ödönnek, a kolozsvári zenekonzervatórium jeles igazgatójának s a magyar zene hivatott és kiváló művelőjének operája: Balassa Bálint. Az érdekes és szép-séges zeneszámokban bővelkedő operának zongora és énekpróbáit már befejezték s a napokban megkezdődnek a színpadi próbák is, — a mi már az előkészületek magasabb fokát jelenti.

Táviratok

A magyar delegációk.

Budapest, máj. 19.

A hadügyi albizottság Szapáry Gyula elnöklésével ülést tartott.

Műnch Aurél terjesztette elő a költségvetést. Tiszta István ki-jelentette: hazaárulás lenne, ha nem szavaznák a 400 milliót a hadseregnek.

A költségvetést úgy általános-ságban, mint részleteiben meg is szavazták.

A delegációk.

Budapest, május 19.

Az országgyűlés költségvetési bizottsága ma délelőtti ülést tartott Chlumecky elnöklése alatt. Megjelentek: Goluchowsky, Pitreich, Burian közös miniszterek és báró Spaun tengerészeti főparancsnok. Baequehem előadta jelentését, a mely a külügyi-miniszteri előirányzatot tartalmazta, elfogadták. A jelentés hivatkozik a külügyi-miniszter expozéjára, a melyben a külállamokkal való jó viszonyt erősen hangsúlyozza és szól az orosz-japán háborúról és a határsról, a mely ennek folytán a gazdasági téren beállhat és be is áll. Azután áttér a macedón mozgalmakra és aggodalmát fejezi ki, hogy a keleti háború befolyással lehet a Balkán eseményeire. Az entente hatalmak intézkedéséről szól, mondván, hogy a reformokat erősen kell végrehajtani. Tiltakozik az olasz sajtó támadásai ellen, a melyek alkalmasak arra, hogy Balkán-politikánkat meggyanúsítsák. Az olaszországgal való szoros barátságra utal. Az előadót után dr. Pergelt a haditengerészet előirányzatáról tesz jelentést.

A mentelmi bizottság ülése.

Budapest, május 19.

A képviselőház mentelmi bizottsága ma d. u. ülést tartott Lengyel Zoltán és Zboray Miklós ismeretes mentelmi ügyében.

A bizottság elhatározta, hogy bekéri a rendőrség írásos nyilatkozatát az esetről és csak azután hallgatják ki a képviselők tanuit.

Klobucár Vilmos fölmentése.

Budapest, május 19.

Klobucár Vilmos altábornagy, a kolozsvári honvédkerület parancsnoka egészségi okokból felmentetett a szolgálat alól és helyettesül Virsologi Rupprecht Henrik rendeltetett ki.

Az orosz-japán háború.

— Legújabb hírek. —

Tokióból jelentik: A japán sereg elvágta az oroszok összeköttetéseit és megszállotta a Kin-Csingi magaslatoakat.

Togo tengernagy jelentése szerint, sűrű ködben a hó 15-én két orosz cirkáló hajót süllyesztett el.

A pápa panasza.

Bécs, május 19.

A külügyminiszter a többi államokhoz hasonlóan nem válaszol a pápa jegyzékére, melyben panaszt tesz Loubet elnök ellen, az olasz király meglátogatása miatt.

Az oroszok —rólunk.

Budapest, május 19.

Pétervárról jelentik: Az orosz lapok nagyon dicsérik Goluchowszky nyíltságát, melylyel Törökországnak ugy odamondogatott és azt írják, hogy ezzel megerősítette az Oroszország és Ausztria-Magyarország között fennálló jó viszonyt.

A bikaviadalok.

Budapest május 19.

A képviselőház háznagyi hivatalában érkekezlet volt, melyen részt vettek Rudnay főkapitány és Tisza miniszterelnök. Tisza István hozzájárult a bikaviadalok engedélyezéséhez.

Mattaschich főhadnagyról.

Budapest, május 19.

Párisból jelentik: Mattaschich főhadnagy kijelentette, hogy most állandóan Párisban marad és rehabilitálásáért fog küzdeni.

Lotz Károly betegsége.

Budapest, május 19.

A „Magyarország“ mai száma, a hírneves festő Lotz Károly betegségről ad hírt. Ezzel szemben Lotz Károlyné nyilatkozatot adott ki, melyben kijelenti, hogy férje már teljesen jobban van és aggodalomra nincs ok.

A vasuti sztrájk.

Nyitra, május 19.

A nyitrai rendőrkapitányság most fejezte be a vizsgálatot a vasuti sztrájk ügyében. A vizsgálat adatai szerint a kihallgatott 96 vasutas vallomásaiból kitűnt, hogy Nyitrán semmi törvénnyellenes nem történt, a vasutasok a legnagyobb csöndben várták a forgalom megindítását és büntény vagy vétség nem merült fel.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, május 19.

15—20 fillérig olcsóbb árakon elkölt 20.000 métermázsza buza, rozs nyugodt, tengeri 5 fillérrel olcsóbb.

Felmondott 12.000 mm. buza, 11.000 mm. tengeri, 4000 mm. zab május hónap 24-én leendő átvételre.

A határidőzlet ma is lanya volt, mert esőt jelentettek az ország különféle részeiből és ennek folytán a spekulációt relizásokra készítette.

	Kezdeté	Változás
Buza apr.-re	—	—
Buza máj. 1904.	803	809—808
Buza okt.	832	838—832
Rozs apr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	671	666—665
Zab máj.-ra	531	534—531
Zab	—	—
Zab október	563	559—562
Tengeri máj.	508	509—508
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. jul. 1904.	522	521—520
Repce	—	—
Repce aug.	10.05	11.05—11.15

REGÉNY.

Utszéi virág.

Irtá: Révai Károly.

IV.

(18)

— Mióta? Nem is tudtam róla!
— Két év óta.
— Két év óta! Ah, így hát ez a nevelt leány tartóztatta őnt vissza ez idő alatt falusi birtokán.
— Nem asszonyom! A leány nincs házamban.
— Hol nevelteti, ha szabad tudnom?
— Itt a fővárosban!
— De hát édes barátom, világosítson fel: minő gyöngéd kötelékek csatolják ehhez a leányhoz, ki ugy hasonlít hozzám?
— A humanizmus köteléke.
— Humanizmus! Ah, ez nagyon szép öntől! Azt eddig is tudtam, hogy ön rendkívül jóhiszemű, adakozó ember, a szegények pártfogója, de hogy szép leányok neveltetésével is foglalkozik, ez valóban új dolog!
— Téved asszonyom! Én eddig leányokat nem neveltettem s nem szándékozom ezután sem; de ezt az árva, utszéi virágot, kit a sors dobott utamba, nem hagyhattam elpusztulni, eltaposni, mint egy férget! Ha rossz lelkű szülői kidobták őt a világba, — én fölelelem őt a sárból, hogy visszaadjam emberi rendeltetésének.
— Érdekes! De hát mondja csak, kié ez a leány?
— Hogy kié volt? azt magam is szeretném tudni, most az enyém, s derék házezelő, a jó Majorosné asszonyé. Két év óta nyomozok asszonyom, hogy a gyermek szüleinek nyomába jussak, hasztalan volt minden fáradságom.

A gyermek maga semmit sem tud multjáról, teljesen elfeledett mindent. Egy szűrnyi beletesség, melyből derék házi orvossom gondoskodása folytán kiragadtattott, megfosztotta a leánykát emlékező tehetségétől. Csak annyit tud, hogy sokat szenvedett lelketlen emberek kezei között!

— Tudja-e édes barátom, hogy ön valóságos regényt mondott el nekem?
— Ha nem lenne mindez szomorú valóság, magam is csak egy álomnak képelném.
— És mit szándékozik a leánnyal tenni?

— Először is nem nyugszom addig, míg a leányka születni föl nem találom, ha a föld alatt pihen az anyja, onnan is kihozom a lelketlen teremést! Ki idézem szellemét a koporsóból is, ki képes volt gyomrából kidobni a pusztulás útjára. Szegény Lízett! Sokat kelle szenvednie a rossz emberek között.

— Lízett? Lízettnek hívják?
— Igen, ugy mint kezdett asszonyom!

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

HERCEG JENŐ.

Lapfőmunkados:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ.

A kolozsi sósfürdő

Pünkösd első napjától kezdve a közönség rendelkezésére nyitva áll.

Kitűnő ételeket és italokat Piersi G. vendéglője szolgáltat.

—fő igazgatóság.

40 év óta fennálló

késműáru üzletemet

kibővíttem a látszerészeti szakmához tartozó cikkekkel.

Nagy választékban tartok raktáron evő eszközöket, konyhakészleteket, zsebkészleteket, ollókat, borotvákat, szakálgyalukat, vivőfelszereléseket, párbajfegyvereket, revolvereket, szobafegyvereket, szemüvegeket, csipeteket, szűhűző és tábori látszeröket, orvosi- és szoba-hőmérőket, légsúlymérőket, iskolai és mérnöki rajzszerkezeteket.

Ezen cikkeket csak is jó minőségben a lehető legolcsóbb árakon bocsátom vevőim rendelkezésére és a rajtuk előforduló javításokat szakszerűen eszközölöm.

Kedves kötelezőségemnek tartom mélyen tisztelt vevőim iránt érzett hála

kifejezést adni, hogy becses bizalmuk által lehetővé tették üzletem 40 éves fennállását megélnem és azt fokozatosan fejlesztem.

Kérem ezen bizalmat továbbra is, nem leszek rá érdemtelten soha!

Kiváló tisztelettel:

Kun Máttyás.

Kolozsvár, Kossuth-Lajos-u. 2.

Díszkártyával kitűntetve!

Bernáth E. Sándor varrógép

nagy raktára és hangszór-üzlete) Kolozsvár.

a m. kir. posta- és táv. szállítója)

Összes árúmat havi részletekkel adom és azokat 5 évig felére — Szakszerű villamos

villagítással és metelőre berendezett mecha-

nikai műhelyemben a javításokat gyorsan

és jutányos áron készítem. Nikkelezéseket,

különböző színt emallitásokat saját fű-

Megnyit

Új üzlet! Dismű, Játék, Háztartási és fényűzési árukból. Egy forintos áruház,

3270 3—

Most már 30 fillértől 1 forintig áruk mind kaphatók.

Számos látogatást kérve kiváló tisztelettel

Sakatos József.

Vidéki megrendelések legpontosabban lesznek kiszolgálva.

Megnyit

Szám: 1069—1904.

Faeladási hirdetmény.

Kolozsvármegye közg. erd. bizottságának 810—1904. keb. számú határozata alapján ezennel közzhírre teszem, hogy a pányiki volt urbéres közönség nevében „köz-ségi vagyon“ czímen telekkönyvezett „Zsi-pere“ nevű erdőrészen levágott és a kolozsvári m. kir. járási erdőgondnokság becslése szerint 1086-6 tömör köbmétert kitevő 2980 darab luczfenyő szálfia, mely nagyobbára épület anyagnak alkalmas folyó évi június hó 6-án délelőtt 10 órakor

Pányik község házában 2599 kor. 80 fillér kikiáltási ár alapul vétele mellett nyilvános szobeli árverésen el fog adni.

Az árverési feltételek a kolozsvári m. kir. járási erdőgondnokságnál Kolozsvárt (Mikó-utca 16. szám) továbbá alólírott hivatalos helyiségében, a győrvásárhelyi körjegyzői irodában és a pányiki községi bírónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A Gyalui járás főszolgabírájától

Gyalu, 1904. május hó 17.

BIDERMAN,
főszolgabíró.

3283 1—2

Szám: 215—1904.

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1904. évi V. 18752 számú végzése következtében dr. Szemere Károly ügyvéd által képviselt Agrária gépforgalmi részv. társaság javára Kájan Márton, Kájan Péter és Voncea Demeter ellen 5060 kor. s járulékaik erejéig 1904. évi március hó 23-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2561 koronára becsült következő ingóságok, ugyancsak: benzimotoros cséplő-gép felszereléssel házbeli butorok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár vid. kir. járásbíró 1904. évi V. 225/2 számú végzése folytán 5060 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi december hó 31-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 158 kor. 70 fillérben bírállag már megállapított költségek erejéig Szász-Fenesen adósk lakásán leendő eszkölésére 1904. évi május hó 29-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legelőbbet igénybe, szükség esetén becsónak alul is el fogadják.

Amennyiben az árverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi április hó 25. napján,

Piger János,
kir. bírósági végrehajtó

3282 1—1

A híres és közkeletűségnek örvendő
K. IMPERI

Répáti savanyuvíz

mindig friss töltésben kapható minden fűszer-kereskedésben és vendéglőben.

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:
Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

Kolozsvári
Zakarékpénztár és Hitelbank
Részvénytársaság.

Törlesztés és közönséges jelzálog-
kölcsonöket nyújt
hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt
fekvő bérházakra és bárhol fekvő föld-
birtokra. 3087 27—*

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelő-
nyösebben bonyolítja le és a kölcsönöket
készpénzben fizeti ki.

Egy próbavásárlás meggyőződést mindenkit
a valódiságról.

Judja meg mindenki,
hogy
liszt, fűszer és tűzifa
nagyban és kicsinyben legjob-
ban és a — legolcsóbban

Stern József
bejegyzett cégi liszt, fűszer
és tűzifa kereskedőnél —
Wesselényi Miklós - utca 12.
szám alatt szereshető be.

Tűzifa waggon és ölszáma, — valamint
felaprítva métermázsánként is kapható.
3283 1—30

Új hentes és mészáros üzlet!

Van szerencsénk a nagyérdemű
közönség b. tudomására hozni, hogy:

Pál és Kolozsvári
cég alatt a

Mátyás király utcában
(Donogány-ház).

folyó évi május hó 19-én

megnyitjuk

hentes és mészáros üzletünket

Elvünk pontos kiszolgálás
és szolid napi árak! 100

Kérjük a n. é. közönség szíves pártfogását.

Pál és Kolozsvári.

Új hentes és mészáros üzlet!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lőhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,
boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecsavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, darálók
örlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Legolcsóbb politikai napilap
a korán reggel megjelenő

UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egy óra — — 2 korona.

Ajtok, Ablakok és Parkettek

jó minőségű gőzzel szárított anyagból készítve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos - gyárában

Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindennemű diszmunkák, templomi berendezések, oltárok, szószékek,
bolti czélszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-
berendezések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben készít a legjutányosabb árakban.

Telefonszám 120. 3222 21—50 **B. Bak Lajos.**

Ping-Pong (asztali tennisz) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű bostoni Wright and
Dison cégétől „The Star”, „The Hub”, „The Longwood”,
„The Park”, „The Champion”, „The Surpuse” darabon-
ként 6 koronától 40 koronáig minden sulyban.
Raket prések 1, 2 és 4 rakethez.
Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi
szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.
Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.
Raket conserváló olaj és lack.

Gummihevely és sza-
lag raket nyélre.
Tennis-hálók kender-
zsinóból és kátránnyal
vizenleltetett, a leg-
egyszerűbbtől a legjobb
kivitelig feszítő-sodrony-
nyal.
Hálószerző oszlopok
és feszítő kötelek.
Tennis-pálya bekerítő
háló kender-zsinóból
kátránnyal vagy bor-
gonyosodronyból □ mé-
terenként.

Schuster Emil

Norinbergi, diszmű, játékaru, sport, vadá-
szati- és fényképezési kellékek áruhaza
Kolozsvárt, Mátyás király-téren,
gr. Rhédey-palota, a New-York szállóval szemben.

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayres
„The Standard”
„Star”
„Falcon”
Wellfind Terakotta
Welfind Regulation bevont
Labdaszedő hálók
Labdagyűjtő kosarak
Pályajelzők stb.

Tennis cipők:

Gummi vagy bivalybőr talppal,
íngék, övek, sapkák és kalapok.

Utazási cikkek:

Plaidek légpárnák, kézi és láda-
bőröndök, kocsitakarók stb. stb.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

SPECIALISTA sérvkötésekben!!

Keleti féle legújabb császári és királyi szab. sérvkötő pneumatikus gum-
mi-pelottával, a legtekélyesebb a maga nemében! Nem csúszik, nem okoz
kellemetlen nyomást és rendkívül kényes áttal felülmut minden más gyártmányt

Ujdonság! Árak:

Cs. és kir. szab. Keleti-féle „Gummi-sérvkötő” szarvasbőr védővel és
biztonsági övvel Külö-
nösen gyenge és nyomást nem tűrhető egyéneknek kitűnő szolgálatot tesz, éjjeli használatra
melegen ajánlható! Árak: Egyoldalu 12 korona, Kétoldalu 24 korona.

SÉRVKÖTŐK valódi angol acél rugóval, egyszerű, de igen szolid és
tartós kivitelben! — Árak 6—8—10 korona.

Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

Műlábak és műkezek amputáltak részére. 3253 2—*

Műfűzők és egyenestartók ferdennöttek részére.

Járó- és támgépek comb-, térd- és bokazület gyulladásánál stb.

Haskötők gyomorhaj, vándor vese, köldöksérv és lőghóhas ellen 7—24 kor-ig.

Havibajkötők, 5—11 koronáig, Gummi-görccsérharisnyák, 3—15 koronáig,
heretartók 0.60—4 koronáig (Suspensor) stb.

Legújabb szerkezetű!

Betegtölőkocsik és székek,

lábbadozók és rokkantak számára, olismert
legjobb minőség, eredeti gyári árak mellett!

Ujdonság! Igen olcsó!

Cs. és kir. szab. szagtalan higiénikus szoba-
fürők (closet), légmentesen zárható fedéllel!

Klosetpapír-tartók, eredeti angol klosetpapiros, higiénikus köpöcsészék, irrigátorok, fecskendők, jégömlők, inhaláló-gépek,
pócsapok (katheter), valamint a betegápoláshoz és betegkényelemhez való összes cikkeket gyári raktára.

FONTOS oséplőgép-tulajdonosok részére.

Gummi! Valódi francia övszer-különlegességek eredeti párisi osomagolásban! Orvosilag
ajánlva! Feltétlen biztos és ártalmatlan! Árak: Gummi 2—12 kor. Halálólyag 6—12 K-ig.

Női övszerek! (Pessarium oclusivum) Mensinga tanár új módszere szerint, több mint 100-szor használatra.
— Orvosi rendeltetle adatik ki! Ára kor. 3—5. — Bevezető készülék hozzá korona 3.—
Női biztonsági Szivacs ára tuczonként kor. 4—12.

Legújabb 1903/4. évi, körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve:
KELETI J. műszer-
gyáros Budapest, IV., Korona herceg-utca 12,
Alapított: 1878. Gyár: KÖZPONTI VÁROSHÁZ.

(a fölitzetelendő Servita-rend zárda-palotában.) Ezen hirdetésre való hivatkozással, továbbá ezen hirdetésnek beküldésével 20 koronán felüli bevásárlásnál — GUMMI-ÁRUKNAL — 20%-nyi árkedvezmény nyujtok.

Figyelmeztetés!

Cir detések

a legolcsóbb árban vétetnek föl
Gombos Ferencz „Lyceum” könyv-
nyomdájában Kolozsvárt, Egyetem-
utca 7-ik szám alatt.